

РІК ЗАКЛАДЕННЯ 1909.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
вже
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, моні-ордери і члені треба вна-
вляти на адресу "СВОБОДА".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1909.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"

the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу

-- "СВОБОДА" --

Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРСІ СІТІ, Н. Дж., вівторок 23-го листопада 1915. Ч. 138. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, November 23, 1915. N. 138.

НОВИЙ БАЗАР ЗДОБУТИЙ.

Союзні війська заняли Нову Варош і Сєнніцу.

За послідні три дні Серби стратили 15.500 в полонених і 22 гармати.

Греція мусить рішити ся.

ВІЙНА ЗІ СЕРБІЄЮ.

5.000 ПОЛОНЕНИХ СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 19. листопада. — Випра-
ва на Сєрбію зближаєть ся скоро до
кінця. Недобитки сербської армії со-
вони війська розбили на дрібні відділи.
а більшу її часть полонили.

Звіт німецького генерального шта-
бу звучить:

„Протягом вчорашнього дня німець-
кі, австрійські і болгарські війська по-
лонили понад 5.000 Сєрбів“.

НОВА ВАРОШ І СЄННІЦА ЗДОБУТІ.

ВІПЕНЬ, 20. листопада. — Помп-
но меншого і величезних трудностей
завдя прискореному успіху союз-
них військ є незначимою величчю і то
а розмірні коротким часом.

Міністерство війни оголосило отсей
урядовий звіт:

„Армія ген. Кевеша взяла присту-
пом укріплені міста: Нову Варош і Сєн-
ніцу. Тисячі війська побили на голову
Чорногорців коло Прібою (20 миль на
південний схід від Вішеграду).“

Міста: Нова, Варош і Сєніца лежать при
шляху, який веде з Вішеграду до Но-
вого Базару.

СОЮЗНІ ВІЙСЬКА ПОЛОНИЛИ ЗНОВА 3.800 СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 20. листопада. — Урядово
доносять:

„Австро-угорські і німецькі війська
полонили вчора знова 3.800 Сєрбів і
здобули 4 гармати“.

БОЛГАРИ ПОЛОНИЛИ ПІД ПРІШТИ- НОЮ 2.300 СЕРБІВ І ЗДОБУЛИ 18 ГАРМАТ.

СОФІЯ, 20. листопада. — Болгар-
ський генеральний штаб доносить:

„Наші війська переломили сербську
військову лінію і посунули ся під Пріштин-
у. В ті битві Сєрби стратили 2.300 в по-
лонених 18 гармат, 22 возів з амуни-
цією і велику кількість інших воен-
них матеріалів“.

НОВИЙ БАЗАР ЗДОБУТИЙ. — 4.400 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 21. листопада. — Урядо-
вий звіт німецького генерального шта-
бу звучить:

„СОЮЗНІ ВІЙСЬКА ПІД КОМАН-
ДОЮ ГЕН. КЕВЕША ЗДОБУЛИ НО-
ВИЙ БАЗАР. Війська Гальєцкі і Бо-
адмева заступили ся разом коло Прішти-
ни, щоб здобути доступ до великої
долини на північ від Пріштини.“

„Протягом вчорашнього дня число
полонених Сєрбів виросло 4.400“.

НОСОВЕ ПОЛЕ — ПОСЛІДНЄ ПОЛЕ БІТВИ СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 20. листопада. — Сєр-
бські війська уступають на цілій лінії на

зад. Північна сербська армія має ще в
своїм посіданні міста Мітрєвицу і Прі-
штину. На Косовім Полі Сєрби відді-
ає посліднє будуть ставити опір союзним
війскам.

ПОТВЕРДЖЕНЄ ВІСТІ ПРО ЗАНЯТЄ МОНАСТІРА.

БЕРЛІН, 20. листопада. — Зі Со-
рбі надійшли урядові вїсти:

„Воєнні операції на полудни по-
ступують з добрим успіхом даліше на-
перед.“

„В середу заняли ми місцевості Со-
нище, через що отримали отверту до-
рогу до Прілепу і Монастира. Оба є
міста знаходять ся вме в наших рунах
„Коло Нікодіма наш війська відбили
напад Французів і прогнали їх за ріку
Чорну. Богато французьких ювніврів і
тасі утечі полишили яріси і проче зо-
ружене“.

В полудневій Сєрбі Сєрби мають у своїх ру-
нах лише місто Охрид.

26.000 СЕРБІВ ПОЛОНЕНО ПРОТЯ- ГОМ ОДНОГО ТИЖНЯ.

БЕРЛІН, 21. листопада. — З пол-
онених в Сєрбі наслідки отсей вій-

„Протягом послідного тижня німець-
кі, австро-угорські і болгарські війська
полонили 26.000 Сєрбів“.

„Від початку нового наступу на
Сєрбію, то є за час послідних 6 тиж-
нів, Сєрби стратили понад 80.000 лю-
дей в полонених і понад 500 гармат“.

СКУТАРІ — СТОЛИЩЕ СЕРБСЬКО- ГО І ЧОРНОГОРСЬКОГО ПРАВИ- ТЕЛЬСТВА.

АТЕНИ, 20. листопада. — З Мітр-
овиці перенесено осідок сербського
правительства до Скутари. Так само і чорно-
горське правительство, хоч Цетиню не
грозиць ще безпосередня небезпека, зі-
стало перенесено до Скутари.

Скутари лежить над озером той-є називає, але є
різко відлучена з Адріатичним морем. Скутари ле-
жить в південній частині Чорногорії над границею
Албанії.

Чи Скутари довго постане осідком обох цих
держав, можна сумніватись ся. Союзні війська, які
вже заняли майже цілий Новобазарський Санжаж,
перейдуть на цілий Аїні також і границі Чорно-
горії. Тоді Чорногорія і Сєрбія перенесуть свої
осідки прахотніо до Італії.

НІМЕЦЬКІ ВІЙСЬКА В ЦАРГОРОДІ.

ЖЕНЕВА (Швейцарія), 21. листо-
пада. — Телеграми з Царгорода доно-
сять, що там прибули вже перші від-
діли німецького війська. В найбільших
днях має прибути до Царгорода також і
Манкенен. На Галліполі прибули вже
такі німецькі гармати, якими небаром
розпочнуть ся отримані англійські
становища. Панує загальне переконан-
ня, що Англія в найбільших днях опо-
ронить зовсім Галліполі.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ: ІТАЛІЙЦІ ЗНОВА БОМБАРДУЮТЬ ГОРИЦІЮ.

ВІПЕНЬ, 20. листопада. — Італій-
ці розпочали знова нову офензиву над
рікою Ізонцо і роблять всі можливі зу-
силля, щоб здобути Горичію. Недалеко
моста через Ізонцо і на доломітич-
ських горах килять завзяті бій. Італій-
ці намагають місто городом кув, всілякої
збрани. Понад 3.000 кув впадо на
місто. В богато місцях місто горить, бо-
гато цивільних мешканців міста убито,
шкоти в знищених домах і мостку ве-
дуть. Однак під воєнним зглядом Італій-
ці в змозі мажого успіху. Австрій-
ські війська задержали в своїх рунах всі
становища.

Американський воєнний кореспондент, Карл
Г. фон Вілгел, опустив послідні битви над рікою
Ізонцо, поже, що Італійці стралять в трох
хвилин наступом найменше 300.000 людей в убо-
х і ранених.

Італійці розпочали тепер четвертий з черги
наступ. Протягом кількох найближчих днів бу-
ложна вже очікувати успіх або неухуду сего насту-
пу. Перші два дні не принесли Італійцям ніякого
спіху, натомість нові величезні страсти. Італій-
ці до приступу завою. Австрійські гармати і
капітальні артилерії мали знову. Тисячі італійськи-
х солдатів заступили терен перед австрійськими
кошами.

Головна команда над австрійськими військами
донні ріки Ізонцо спочиває в руках ген. Борсє-
ка, який свого часу успішно боров ся з Моска-
лями на Покуті і на Буковині.

НА МОРІ: ФРАНЦУЗСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ „КАЛЬ- ВАДЕС“ ПОТУНУВ ВРАЗ З 800 ЖОВТНАМИ.

ЛОНДОН, 20. листопада. — Уря-
дові телеграми доносять, що німецька
підводна лодка затопила на Середзем-
ній морі французський транспортний
корабель „Кальвадес“, який находин-
ся в дорозі з Галліполі до Франції і віз
зі собою 800 жовтнів, які через 18 го-
дин були ся на Галліполі. Англійський
корабель „Лейди Плімунт“ врятував
33 людей, які дорвали ся в плаваючих
отоманіях корабля.

ГРЕЦІЯ НА РОЗПУТІ.

АТЕНИ, 21. листопада. — Під
впливом французьких і англійських по-
літиків грецьке правительство заявляло,
що не буде інтерв'ювати сербських юв-
ніврів, на випадок, коли би вони пере-
шли границю Греції. Різночасно однак
грецьке правительство зробило застере-
ження, а іменню, що не дозволить вій-
ськам, які утіли зі Сєрбі до Греції, на-
вно організувати ся і зводити дальші
битви.

СПИНЕНЄ ГРЕЦЬКОГО ТОРГОВЛІ.

ЛОНДОН, 20. листопада. — Англий-
ське правительство вдало намагання, що
ніюди грецький корабель не сьме
заступити в пристанях, які належать до
Англії або її союзників. Ті грецькі ко-
раблі, які під ту пору находинь ся в
пристанях, мають сьчинити набір і о-
пустити пристань.

Англійське правительство з сьїм спосіб
заступити Греції до військ військ Англії і її со-
юзників.

РУІНА В НАШІМ РІДНІМ КРАЮ.

З ПОБУТУ МОСКАЛІВ В ЖУРОВІ, ПОВ. РОГАТИН.

Попише наведений лист писав Омелян Озар-
ніс (Журів, пов. Рогатин) до свого батька Євста-
хія в Буковині, Н. Я. Лист писаний 18. вересня
1915 р.

Дорогий Тату!

Допишу Вам, що ми, Богу дякувати,
здорові. Мама одержала посылку на
50 корон від Вас, але грошей дотепер
це не виплатили.

Я був слабкий. Брат Славоко був по-
трачений в ногу. Тепер ми вже всі
здорові.

Москалі забрали нам всю одіж, що
мише була. В хаті все поломали (ліж-
ка, столи, шафи), порозбивали нафле-
течі і вилкомили вікна. Чого не могли
засті з собою, то спалили.

Ви, Тату, писали, що ми не бояли-
ся Москалів, що вони нам нічого не
роблять. Але що з того, коли нас об-
дерли і забрали до міста. До гуку гар-
мат і до стрілянь ми привичали ся.
Славоко, хоч був ранений, то, як почув
мише гук гармат, то виліз аж на дах
рабрини і дивив ся, чи вже далеко Мо-
скалі загнули. Правда, що Москалі
дали ся нам добре в знатє, але за те,
чи прийшли війська наші і німецькі, то
німціли ся за наші привиди. Пова гору
і мотули Москалями всталили поле
жовтнів. Кождий Москаль наложив го-
тову, бо їм те належало ся за ту лю-
дську кривду, яку вони заподіяли.

Щодо Татоних братів, то всі три
воєні зяють і є при війську. Михайло
був кілька днів на урлопі. Володимир
писав з війська, що є в Вельці. Іван
був в Перемислі і дівав ся до неволи,
коли Москалі здобули Перемисль.

Вітти провав Вас, Тату, розвідали ся
за його сином Петром, бо вже рік не
спав до дому. Вихажавтер від загро-
ми і Буковини зайти.

Богато людей померло тут зі стра-
ху, а ще більше на холеру. Михайло
Крижанівський помер.

Здоровію Вас, Тату, і просимо на
нас не забувати. До пошестя.

Ваш син

Омелян Озарніс.

Я І МОСКАЛІ ГОСПОДАРILI В БОРЕЧЧИНІ.

Попише наведений лист писав Москаль
Савуш (Підкарпат, пов. Бєрєз) до свого батька Євста-
хія в Буковині, Н. Я. Лист писаний 13. вересня 1915
року.

Дорога Дитино!

Допишу Тобі, що є ще при житті.
Жаль хей, що Ти далеко від мене і я на-
стари літа не маю при собі тоїшої по-
сылки. Не домага, що є слаба, а
приходиться ся терпіти велику нужду.
Все те марбали-ти пропалити мотили
і напали. В мене твоя біда, що тоді о-
платити. Мама є сьїм турком і прокину-
ти Москаль всім сьїм турком. Як ми вті-
лимо до Стрипа, то Москалі нам засто-
пимо і всім від нас поїздарили. Я мав
18 корон і то жент відобрали. Просили
я Москаль цілим серцем, кажу, що сьїм

останній мій цент. Не попомогло. Моска-
лі се не люди, а гірше звірі.

Коли ми вернули до дому, село за-
стали ціле, але цілком зрабване. Все
рабували і крали, що лише їм під руки
попало. Прошу Тебе, Дитино, ратуй ме-
не, як можеш. І розкажи другим, нехай
ратують своїх родичів, бо нудка дуже
велика.

На нашій горі вчать тепер рекрутів.
Від 18 до 50 літ пішли всі до війська.

У нас дорожня тепер дуже велика:
пача сириниїи ношуть 8 сотинів, сіль —
28 сотинів. Намага, що люди будуть
все доставати там, як ювніврів, бо Мо-
скалі, як утівав, то попишув і попа-
лив богато сіл. Як прийшли наше вій-
сько, то гнало за Москалями як за роз-
зійниками. Деякі Москалі втінали бою
і на-ліг гол.

З Пасоснова всі нацапи вивтінали
до Росії, бо вони вже мали у себе на-
зисть свого батюшку (був подібний до
нашого діда Арона).

Ще раз прошу Тебе, моя Донно, ра-
туй мене і прийшли кілька корон, а по
війні приїзди зараз до дому.

Здоровлю Тебе щирим серцем,
Твоя мама Катерина.

МОСКАЛІ В САМБІРЩИНІ.

Попише наведений лист писаний Катериною
Чепіа (село Зароліно, пов. Самбір) до сестри
Аніи Тимчичи в Підбурзі. Па. Лист писаний 4.
вересня, 1915 р.

Дорога Сестро!

Чому Ви про нас забули і нічого
не пишете. Ми, Богу дякувати, здорові
і тепер поводити ся нам вже неспокірно.
Але яке було наше життя за московських
часів, то аж серце мліє, коли те все
загадаю. Де, бувало, поступили ся, ви-
ди був плач і зойк. Десять місяців були
ми під московським ярмом, невільни-
ми у своїй хаті. Як найшла та моско-
вська навала на села, як розішляла ся
вона по хатах, то вже лише брали, все
крали, а чого не могли забрати, то ви-
сичали і палили.

Ми черпали цілий місяць, як була біда
в наших сілах, не мешкали в хатах.
Ціле село стало пусткою, не було в
їм ніщоїної живої душі. В наших селах
був страшний бій. Москалі мали окопи
на Болодівській горі, а наші війська
були в Болосівській і в Містковській. Бо-
лоді, Загірці, Юношівці, Містковичі — всі
ті села спалені. На Климівській Москалі
збрабували все: коні, корови, вози і взя-
гали все, що лише дало ся взяти, а по-
тому ціле село спалили. Але прийшли
наші славні війська і 15-го ми стали
проганяти Москалів. І так Бог забрав
від нас того страшного виволителі,
проклятих Москалів.

Ви в Америці цитали, що того
всього не бачите. По битві те тут тур-
на трупи лежали, кров ляла ся потоками,
а ранених і наліт, то аж страшно за-
гадувати.

На тім кінці писано, а як діставу
відповідь, то в другім листі точніше
опишу нашу біду.

Здоровлю Тебе з глибоким серцем,
Твоя сестра Катерина Чепіа.

